

Geachte leden van de Raad, wethouder, ambtenaren, griffier, de mensen in de zaal en de mensen thuis,

Ik ben Anke-Elze Rietstap van het Ouderplatform Zuid-Holland Zuid, moeder van, en inwoner van onze schitterende stad.

Als vertegenwoordigers van inwoners, ouders, jeugdigen en naasten in kwetsbare situaties, maken wij ons ernstige zorgen over de koerswijzigingen in het verbeterprogramma..

Hoewel we de noodzaak van verbeteringen onderkennen, wijzen signalen uit het veld en eerdere ervaringen op risico's, voor met name de continuïteit, een verschraving van het aanbod, de toegankelijkheid, wachttijden en de kwaliteit van zorg voor jeugdigen met complexe of langdurige hulpvragen.

Ondanks goede bedoelingen en de inzet op 'beschikbaarheid en betaalbaarheid', vrezen wij dat de maatregelen juist averechts zullen uitpakken voor jeugdigen en hun gezinnen.

Daarnaast vragen wij ons af in hoeverre de voorgestelde wijzigingen conform de Jeugdwet zijn vastgesteld. Dergelijke besluiten behoren tot het exclusieve domein van de gemeenteraad. Een gemeenteraad moet formeel besluiten nemen over onderwerpen waarvoor zij wettelijk bevoegd is. Dat raadsleden zijn geïnformeerd, betrokken bij werksessies of overleg hebben gevoerd, betekent nog niet dat er sprake is van een formeel besluit of dat bevoegdheden rechtsgeldig zijn overgedragen aan het college. Zonder formele besluitvorming kan er sprake zijn van verboden delegatie.

U ontvangt hierover nog een brief met een nadere toelichting.

Wij lichten onze voornaamste aandachtspunten graag toe, in de hoop dat deze bijdragen aan een uitvoerbaar plan met draagvlak onder betrokken gezinnen en hulpverleners.

1. Dramatische gevolgen voor jeugdigen en gezinnen

De sluiting van segment 5 (crisishulp) en de overheveling naar andere segmenten worden gepresenteerd als een integratie, maar lijken vooral administratieve herstructureringen. In de praktijk dreigt hiermee een nog grotere druk op het al overbelaste hoogspecialistische segment. Ouders, naasten en het veld hebben nu al moeite om crishulp tijdig te organiseren; het integreren van deze zorg zonder gegarandeerde capaciteit, maatwerk of passende expertise brengt het risico met zich mee dat kinderen en jongeren in acute nood nog vaker tussen wal en schip zullen vallen.

2. Kwaliteit en continuïteit onder druk

Het invoeren van KPI's met financiële sancties klinkt daadkrachtig, maar legt alle risico's bij de aanbieders en indirect bij ouders en jeugdigen.

Partijen worden afgerekend op factoren die zij niet of slechts beperkt kunnen beïnvloeden, zoals realistische tarieven, voldoende personeel en goede regionale afstemming.

In plaats van de samenwerking en het partnerschap te versterken, worden aanbieders geprikkeld tot defensief gedrag, om risico's te vermijden en inzet te beperken. Dat is funest voor de motivatie en daarmee ook voor de kwaliteit van de zorg. Het leidt zonder enige twijfel tot nog langere wachtlijsten, afwijzingen en een enorme verschraling van het aanbod.

3. Besparingen gaan boven maatwerk en menselijke maat

Het verbeterprogramma spreekt nadrukkelijk over besparingen en volumebeheersing als doel. Voor inwoners voelt dit alsof de bezuinigingslogica wederom leidend wordt, en niet het belang van het kind. Innovaties zoals 'Kwaliteit als Medicijn' klinken veelbelovend, maar zolang het systeem onder druk staat, ontbreekt simpelweg de ruimte voor 'passende praktijken'. De pilot die wordt onderbouwd met referenties aan VGZ en besparingen in de Zorgverzekeringswet, heeft nog geen bewezen effect binnen de context van jeugdhulp. Bovendien lezen we dat het normenkader "veel minder bespaart dan verwacht" en dat het aantal aanbieders is toegenomen, juist via Maatwerk en PGB. Dit geeft aan dat gezinnen alternatieve routes zoeken wanneer reguliere toegang faalt. Dat signaal verdient reflectie, geen verdichting van regels.

4. Oneigenlijk gebruik van maatwerk en PGB door falend systeem

Positief gezien zoeken gezinnen dus zelf naar alternatieve routes wanneer de reguliere toegang tot hulp faalt.

Wij constateren echter dat zowel maatwerkvoorzieningen als persoonsgebonden budgetten (PGB's) in de praktijk regelmatig oneigenlijk worden ingezet. Dat wil zeggen: niet zoals ze oorspronkelijk bedoeld zijn.

Maatwerkvoorzieningen zijn bedoeld voor jeugdigen of gezinnen bij wie de algemene voorzieningen onvoldoende passend of toereikend zijn. Op basis van een individuele beoordeling moet dan een passende oplossing worden geboden die aansluit bij de specifieke omstandigheden van het kind of gezin. Dat is geen kwestie van beleidsvoorkeur, maar een wettelijke opdracht uit de Jeugdwet. Maatwerk is dus niet bedoeld als vangnet voor een tekortschietend aanbod, maar als noodzakelijke aanvulling wanneer dat aanbod niet volstaat.

Het PGB is bedoeld voor mensen die, bewust en met voldoende regie, hun zorg zelf willen organiseren, eventueel met hulp van hun netwerk. Het is een instrument van keuzevrijheid, niet van noodzaak.

In de praktijk zien wij echter dat zowel maatwerkvoorzieningen als PGB's steeds vaker worden ingezet als uitweg wanneer het reguliere aanbod tekortschiet of vastloopt, bijvoorbeeld door wachtlijsten, het ontbreken van passende plekken of knelpunten in het normenkader. Daarmee dreigen deze instrumenten te verworden tot systeemoplossingen, in plaats van bewuste, individuele keuzes. Dat ondermijnt hun oorspronkelijke doel en zet juist extra druk op de zelfredzaamheid van ouders en jeugdigen.

Dit oneigenlijk gebruik leidt bovendien tot ongelijke behandeling, extra administratieve belasting en onrealistische verwachtingen richting gezinnen en hun netwerk. In plaats van passende zorg en duidelijkheid, ervaren zij juist meer onzekerheid, bureaucratie en frustratie.

5. Gebrekkige betrokkenheid van ouders, jongeren en naasten

Hoewel gesproken wordt over “stakeholders” en “brede vertegenwoordiging”, zien wij dat ouders, jongeren, naasten en cliëntvertegenwoordigers opnieuw geen volwaardige gesprekspartner zijn geweest in dit proces. Dit ondermijnt de legitimiteit van het programma en druist in tegen de uitgangspunten van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming en cliëntgestuurde ondersteuning.

De jeugdhulp is er voor jeugdigen, kinderen en jongeren, niet voor structuren of spreadsheets. Wat op papier logisch lijkt, kan in het leven van een gezin verwoestend uitpakken.

Wij blijven ons inzetten voor humane, toegankelijke, nabije en passende jeugdhulp. Het verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp regio Zuid-Holland Zuid zet dat wat ons betreft fundamenteel op het spel.